

1. REZIME

Svako tržište, kako globalno tako i segmentirano izražava odnose dva ključna ekonomska agregata: (a) ponude i (b) tražnje. Relacija odnosa ova dva agregata utiču na nivo cena koje se formiraju saglasno izraženom odnosu ponude i tražnje.

Osobenosti odnosa koji se izražavaju za tržište u realnom sektoru ekonomije jednako važe i za segmente tržišta koji funkcionišu u finansijskoj sferi. Pri tome treba istaći da finansijsko tržište ima svoje osobenosti koje se ispojavaju kako za prostor, vreme i način funkcionisanja tako i za strukturu tržišnih materijala koje se javljaju kao predmet kupoprodajnih transakcija na finansijskom tržištu.

Kao što je već predhodno ukazano finansijsko tržište je mesto objedinjavanja novčanih sredstava iz različitih izvora gde se formira potencijal ponude i tražnje. Svaki deo tog kapitala teži ka plasmanima sa najvećim prinosom i time se kapital locira tamo gde može doneti više i preduzetnicima i vlasnicima kapitala.

Jedna od najznačajnijih funkcija finansijskih tržišta je njihova transferna funkcija. Transfernu funkciju finansijsko tržište obavlja kao primarno tržište to jest tržište gde se vrše kreiranje finansijskih instrumenata. Učesnici na finansijskom tržištu se javljaju kao klasični finansijski posrednici (banke) i institucionalni investitori (osiguravajuće organizacije i penzioni fondovi). Na finansijskom tržištu je moguće uspostaviti i neposredni odnos emitenta i kupca. Tada je reč o procesu dezintermedijacije.

Finansijsko tržište, može se reći, predstavlja organizovani sistem za promet finansijskih instrumenata, tj. hartija od vrednosti koje mogu biti dugovne i vlasničke u zavisnosti od roka njihovog dospeća, kao hartije od vrednosti na tržištu novca i hartije od vrednosti na tržištu kapitala. Hartije od vrednosti na tržištu novca su najlikvidnije hartije od vrednosti sa rokom dospeća do jedne godine sa niskim ili nikakvim rizikom, dok hartije od vrednosti na tržištu kapitala imaju rok dospeća duži od godinu dana. Neke od hartija na tržištu novca su: kratkoročne državne obveznice, depozitni certifikati, bankarski akcepti, komercijalni zapisi, federalni fondovi, ugovori o reкупovini. Neke od hartija vrednosti na tržištu kapitala: srednjoročne i dugoročne državne obveznice, obveznice lokalnih državnih organa, korporativne obveznice, hipotekarne založnice, obične akcije, preferencijalne akcije, zamenjive ili kovertibilne hartije od vrednosti. Izvedene hartije od vrednosti mogu biti kratkoročne, sa rokom dospeća manjim od godinu dana i dugoročne sa rokom dospeća preko jedne godine. Dakle, mogu, po ročnosti, biti hartije od vrednosti i na tržištu novca i na tržištu kapitala (opcije, varanti, fjučersi).

Finansijske institucije, bave se pružanjem finansijskih usluga. Svi finansijski transaktori mogu podeliti na nefinansijske i finansijske poslovne subjekte. Njihovo poslovanje, pre svega, se svodi na investiranje i hartije od vrednosti i tim putem stiču prihode od kojih, odbijanjem svojih obaveza prema investitorima i izvore njihovih sredstava, dobijaju čist prihod. Postoje različite vrste banaka: centralne banke, komercijalne banke, razvojne banke, poslovne banke, štedionice, emisione, univerzalne i specijalizovane. Depozitne finansijske institucije se nazivaju depozitnim jer osnovni izvor njihovih sredstava čine štedni depoziti. Nedepozitne finansijske institucije obuhvataju osiguravajuće kompanije, penzione fondove, finansijske kompanije i investicione fondove.

Klasična podela finansijskog tržišta na osnovne vrste je: novčano tržište, tržište novčanog kapitala i devizno tržište. Ali pored ove podele postoji podela i na: organizovano i neorganizovano finansijsko tržište, depozitno – kreditno i na tržišta hartija od vrednosti, domaće i na međunarodno, tržišta dugovnih i tržišta vlasničkih finansijskih instrumenata, proptna i terminska, primarno i sekundarno.

<http://www.MATURSKIRADOVI.NET/>

Kada govorimo o finansijskom tržištu, onda je neophodno videti u kakvom se ekonomskom okruženju dato tržište nalazi. Ukoliko je država u ekonomskim problemima i finansijsko tržište je nerazvijeno, što znači da nisu adekvatno zastupljeni svi delovi finansijskog tržišta. Nasuprot ovima, ekonomski razvijenim privredama (zemljama OECD-a) su imanentne pojave velikog broja finansijskih instrumenata i dobra povezanost, što nesumnjivo dovodi do optimalne alokacije finansijskih resursa u privredi. Razvoj finansijskog tržišta u našoj zemlji, samim tim, afirmaciju njegove razvojne uloge u ekonomiji poslednjih godina, onemogućila je duboka kriza u kojoj se zemlja našla.

Način da se postigne bolji kvalitet života stanovništva je razvoj finansijskih tržišta, jer iskustvo pokazuje da finansiranje privrednog razvoja pomoću finansiranja finansijskih tržišta daje najbolje rezultate. Osnovna obeležja privrednog razvoja su: rast ukupnog nacionalnog proizvoda, rast neto nacionalnog proizvoda, rast neto nacionalnog proizvoda po stanovniku, rast produktivnosti ekonomskog sistema i rast efikasnosti ekonomskog sistema. Osnovni spoljni izvori privrednog razvoja su: informacije; prirodni resursi; sredstva drugih ekonomskih sistema, osobine inostranih tržišta. A unutrašnji izvori privrednog razvoja su: živo nacionalno bogastvo; stanovništvo; inovativna sposobnost; preduzetništvo; postojeća organizacija privrednog sistema; kultura i opšti raspoloživi obim znanja i upravljačke sposobnosti.

Ključne reči: finansijsko tržište, finansijski instrumenti, hartije od vrednosti na tržištu novca, hartije od vrednosti na tržištu kapitala, Derivati, finansijske institucije, vrste finansijskih tržišta, novčano tržište, tržište novčanog kapitala, devizno tržište.

2. SUŠTINA FUNKCIJE

Privredni život svake zemlje podrazmeva aktivnu ulogu velikog broja privrednih subjekata grupisanih u veći broj sektora. Neki privredni subjekti i sektori, čija štednja premašuje nivo njihovih realnih investicija, su u poziciji da imaju štedne viškove koje plasiraju u finansijske investicije. Obrnuto, drugi subjekti, čije investicije nadmašuju njihovu štednju, imaju štedne manjkove koje pokrivaju emitovanjem finansijskim tržištima. Ti finansijski instrumenti u njihovim bilansnim pozicijama predstavljaju finansijsku pasivu.

Svaki prenos finansijskih sredstava, od finansijski suficitnih ka deficitarnim privrednim subjektima, ima za posledicu stvaranje finansijske aktive i finansijske pasive i predstavlja finansijsku transakciju. Šire posmatrano, finansijska tržišta predstavljaju zbir svih finansijskih transakcija i ne moraju predstavljati neke specifične nedostupne forme trgovanja finansijskim instrumentima. Ispravnije je čak reći da je svako na neki način uključen na finansijska tržišta kao aktivni učesnik.

Za razliku od ovog šireg gledanja, uži koncept finansijskog tržišta polazi od organizovanog tržišta kao načina trgovanja finansijskim instrumentima. To znači da bi se na ovaj način pod finansijskim tržištem podrazumevalo organizovano sučejavanje ponude i tražnje finansijskih instrumenata na određenom mestu na kome se, uz strogo poštovanje pravila trgovine, organizovano formira cena finansijskih instrumenata.

Finansijska tržišta predstavljaju **medijum** putem koga država i korporacije pribavljaju dodatna sredstva za svoje investicione projekte ali i mogućnost za investitore da aktivno upošljavaju slobodna sredstva kako u borbi za njihovo realno očuvanje protiv inflacije, tako i u nastojanju da kroz visoke stope oplodnje obezbede i njihovo realno uvećanje. Razvijenost finansijskog tržišta, njegova stabilnost, dinamika i dubina merodavni su pokazatelji razvijenosti nacionalne privrede i njene uključenosti u savremene svetske ekonomske tokove.

Osnovna funkcija finansijskog tržišta je, kao što je nagovešteno, u alokaciji novca i kapitala u privredi. Slobodna novčana sredstva se usmeravaju ka onim emitentima finansijskih

instrumenata za koje investitori procene da su pouzdani, profitabilni i perspektivni. Cena finansijskih instrumenata, koja može biti u formi kamatne stope ili kursa hartije od vrednosti, kao i procena boniteta emitenta od strane investitora određujući utiču na investicione odluke na finansijskom tržištu. Kvalitetnim finansijskim instrumentom, po proceni investitora, može se smatrati onaj koji ima povoljan odnos između pouzdanosti i očekivanog prinosa.

Velikim brojem različitih finansijskih instrumenata, svojim organizovanim karakterom, sigurnošću, jednostavnim pristupom i likvidnošću, finansijsko tržište ne samo da utiče na efikasnu alokaciju novca i kapitala, u smislu njihovog kretanja ka najkvalitetnijim privrednim sektorima i privrednim subjektima, već ono podstiče obrt i mobilnost novca i kapitala ne dozvoljavajući da imaju prazne hodove tj. obezbeđujući njihovu stalnu punu uposlenost. Tako se posredstvom razvijenog finansijskog tržišta postojeći kapital u privredi maksimalno efikasno koristi podižući nivo društvenog proizvoda tj. materijalnog blagostanja stanovništva.

Finansijska tržišta, kao osnovni element finansijskog sistema, određena su finansijskim instrumentima, kao materijalom finansijskih transakcija i finansijskim institucijama, kao glavnim učesnicima tj. transaktorima na finansijskom tržištu. Upoznavanje sa finansijskim instrumentima i finansijskim institucijama važno je za dobijanje realne slike o razvijenom finansijskom tržištu na kome se obavlja upravljanje investicijama u hartije od vrednosti.

3. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Finansijski instrumenti ili finansijska aktiva, predstavlja instrument, posredstvom koga se odvija portfolio menadžment. Da bismo u celini mogli da razjasnimo portfolio menadžment moramo pokazati šta sve na razvijenim finansijskim tržištima investitorima stoji na raspolaganju za investiranje. To, u šta se može investirati, predstavlja finansijsku aktivu tj. finansijske instrumente.

Finansijsko tržište, može se reći, predstavlja organizovani sistem za promet finansijskih instrumenata. Finansijske transakcije, sa druge strane, mogu se definisati kao transakcije posredstvom kojih dolazi do prometa finansijskih instrumenata. Finansijski instrumenti mogu da imaju formu hartija od vrednosti ili da proističu iz depozitnih i kreditnih odnosa. Mogu biti u obliku novca, vlasničkih i dugovnih instrumenata.

S obzirom da osnova našeg rada upravljanje investicijama u hartije od vrednosti, tj. portfolio menadžment, potrebno je ukazati na vrste finansijskih instrumenata u formi hartija od vrednosti na razvijenim finansijskim tržištima.

Hartije od vrednosti, u osnovi, predstavljaju dokumente koji dokazuju neki dug ili vlasništvo, tj. određena potraživanja. Potraživanja iz hartija od vrednosti mogu biti na prihod i na određeni kapital. Osnovna podela hartija od vrednosti je na dugovne i vlasničke. Imajući u vidu rok njihovog dospeća, kroz podelu na hartije od vrednosti na tržištu novca i hartije od vrednosti na tržištu kapitala.

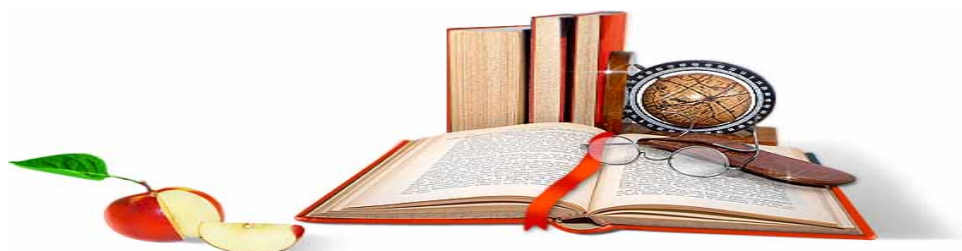
3.1. HARTIJE OD VREDNOSTI NA TRŽIŠTU NOVCA

Hartije od vrednosti na tržištu novca su najlikvidnije hartije od vrednosti sa rokom dospeća do jedne godine sa niskim ili nikakvim rizikom. One se smatraju najbližim supstitutom novca i često se koriste kao mesto za kratkoročno investiranje trenutno raspoloživih sredstava. Njihov je prinos, po pravilu, vrlo blizak ili jednak stopi inflacije tako da njihovom kupovinom investitori uglavnom samo održavaju realnu vrednost svog kapitala. Najčešće se prodaju kao

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com